

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

AZ EURÓPAI UNIÓ KÜLÜGYI ÉS
BIZTONSÁGPOLITIKAI
FŐKÉPVISELŐJE

Brüsszel, 2013.4.30.
JOIN(2013) 9 final

KÖZÖS JELENTÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Makaó Különleges Közigazgatási Terület: éves jelentés – 2012.

KÖZÖS JELENTÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Makaó Különleges Közigazgatási Terület: éves jelentés – 2012.

BEVEZETÉS

Azóta, hogy Makaó 13 évvel ezelőtt visszakerült a Kínai Népköztársasághoz, az Európai Bizottság és tagállamai szorosan nyomon követik a Makaó Különleges Közigazgatási Területen (a továbbiakban: KKT) végbemenő gazdasági és politikai fejleményeket az „egy ország-két rendszer” elv alapján. Az Európai Parlamentnek tett 1999. évi kötelezettségvállalásnak megfelelően a Bizottság éves jelentést készít a makaói fejleményekről. A 2012. év eseményeire vonatkozó jelentés a 11. ilyen jelentés.

Az Európai Unió Makaó KKT-val fenntartott kapcsolatai a közös értékeken, az európai örökségen és az olyan területeken megjelenő közös érdekeken alapulnak, mint a gazdaság, a környezetvédelem, az oktatás és a kultúra. 2012 folyamán a kereskedelmi és együttműködési megállapodás keretében tovább fejlődtek a kétoldalú kapcsolatok. A megállapodást 1992-ben írták alá és 1993. január 1-jén lépett hatályba.

Az Európai Unió elismeri, hogy Makaó KKT alaptörvényének megfelelően kielégítően alkalmazták az „egy ország – két rendszer” politikát a 2012-es évben. Makaó lakosságának alapvető jogait és szabadságait tiszteletben tartották. A gazdaságpolitika továbbra is piac által vezérelt elveket követett a jogállamiság keretei között. Továbbra is prioritásnak számított az átláthatóság és a jó kormányzás előmozdítása, mely területeken történt némi előrelépés. Makaó politikai irányítási rendszere a nagyobb mértékű demokrácia felé mozdult el. Az EU reméli, hogy több előrelépésre fog sor kerülni e tekintetben, ami végül általános választójogot fog eredményezni mind a kormányzóválasztás, mind a Törvényhozó Gyűlés megválasztása tekintetében.

POLITIKAI ESEMÉNYEK

2012-ben harmadik éve volt hivatalában Chui Sai On, Makaó KKT kormányzója. November 15-én megtartott éves politikai beszédében úgy nyilatkozott, hogy az év folyamán a makaói kormány sikeresen fenntartotta a stabil gazdasági növekedést és lehetővé tette a gazdaság ahhoz szükséges diverzifikációját, hogy Makaó világszínvonalú turisztikai és szabadidős központtá váljon. A kormány továbbra is az „emberek előtérbe helyezésének” politikaalkotási elvét tartotta szem előtt, és elkötelezett volt annak lehetővé tétele mellett, hogy a társadalom minden rétege részesülhessen a gazdasági fejlődés gyümölcseiből, és hogy minden ember életszínvonala emelkedjen. A kormányzó ígéretet tett Makaó adottságainak teljes mértékű kihasználására a megfelelő gazdasági diverzifikáció felgyorsítása érdekében.

Nyilvános konzultációt, valamint a Nemzeti Népgyűlés Állandó Bizottsága és a Törvényhozó Gyűlés jóváhagyását követően módosították az alaptörvény II. mellékletét Makaó KKT kormányzója megválasztásának és a Törvényhozó Gyűlés megalakításának módját illetően. A Törvényhozó Gyűlés tagjainak száma 29-ről 33-ra nőtt. Két új földrajzi választókerület alapú mandátumot és két új közvetlenül választott, funkcionális választókerület mandátumot hoztak létre. A módosítás a Törvényhozó Gyűlés 2013. szeptemberi megválasztásáig hatályba fog

lépni. A módosítás egyben a kormányzót megválasztó bizottság tagjainak számát 300-ról 400-ra növelte. A következő, 2014-ben esedékes kormányzóválasztást már ennek alapján tartják majd. Összességében ez a módosítás szerény, de pozitív lépésnek számít afelé, hogy erősödjön Makaó KKT kormányzásának demokratikus alapja.

A véleménynyilvánítás szabadságát általában tiszteletben tartják Makaón. A nyomtatott és elektronikus média a nézetek széles spektrumának ad hangot. Egyre nő azonban annak gyanúja, hogy a média öncenzúrát folytat. Mivel a makaói média erősen függ a kormány támogatásaitól, arról is lehetett hallani, hogy az újságírók alkalmazására vonatkozó határozatokat a kormány (vélt) érdekeinek szem előtt tartásával hozták meg. A gyülekezés szabad, de arról szóló jelentések is érkeztek, hogy a bűnüldöző szervek túl korlátozóan lépnek fel. Az alaptörvénynek megfelelően Makaó tiszteletben tartotta és védte a vallás és a meggyőződés szabadságát. Nem érkeztek jelentések vallási hovatartozáson, hiten vagy vallásgyakorláson alapuló visszaélésekről vagy diszkriminációról. A kormány elismerte, hogy súlyosbodott az emberkereskedelem problémája, és a probléma kezelése érdekében együttműködésre törekedett a nemzetközi partnerekkel, köztük az EU-val.

Továbbra is prioritás az átláthatóság és a jó kormányzás előmozdítása, amint azt a magas szinten elkövetett korrupcióval kapcsolatos ügyekben indult eljárások száma is mutatja. 2012 óta Makaó KKT nem szerepel a Transparency International korrupcióérzékelési indexében. Ez egy Makaótól független belső módszertani változásnak köszönhető. 2011-ben Makaó 5,1 pontot kapott (10 pont jár a legnagyobb átláthatóságért). 2012-ben a korrupcióellenes bizottság arról tett jelentést, hogy 2011-ben 804 ügygel foglalkoztak, ezek közül 350 volt büntetőügy, ami nagy csökkenést jelent a 2009-ben indított 768 büntetőügyhöz képest. Ez azt mutatja, hogy az átláthatóság folyamatosan javul Makaón. A Törvényhozó Gyűlés a kormány vagyon- és érdekeltségi nyilatkozatokról szóló törvényjavaslatáról vitázott. A javaslat előírja a kormány három ágának vezető tisztviselői számára, hogy nyilatkozzanak minden helyi és nem helyi vagyonukról. A törvényt 2013. január 4-én fogadták el.

GAZDASÁGI FEJLEMÉNYEK

A makaói gazdaság érzékelhetően lelassult 2012-ben, a reál GDP növekedése 9,9 % volt¹ (a 2011. évi 21,9 %-os meredek növekedéshez képest). Ez annak köszönhető, hogy a szerencsejáték-szolgáltatások exportja és a látogatók kiadásai kevésbé látványos mértékben nőttek, ami a kínai gazdaság viszonylag gyengébb növekedésével hozható összefüggésbe. Makaó összesen 28 millió látogatót fogadott, ami a 2011-es adatokhoz képest marginális 0,3 %-os növekedést jelent. A Makaóba látogatók 60%-a a Kínai Népköztársaságból érkezett. A magánfogyasztási kiadások és a beruházások szintje meglehetősen magas maradt. Magas, 6,1 %-os inflációs nyomás jellemezte az évet. A növekedés lelassulása ellenére Makaó 2012-ben is megtartotta a világ legnagyobb kaszinópiacának pozícióját, mely pozíció 2006 óta az övé. Az éves szerencsejáték-bevétel 13,5 %-kal nőtt, és rekordméretű 304 milliárd patacára² (29,6 milliárd EUR-ra) rúgott.

A GDP 611 930 pataca/fő (59 635 EUR³) volt 2012-ben, amivel Makaó a világ első tíz országa közt szerepel. Ugyanakkor a havi jövedelmek mediánértéke csak 12 000 pataca (kb. 1169 EUR) volt 2012 negyedik negyedében. Számos makaói polgárnak okoz nehézséget,

¹ Forrás: Eltérő utalás hiányában minden gazdasági adat a Makaó KKT kormányának Statisztikai és Népszámláló Hivatalától származó hivatalos adat.

² Forrás: Makaó KKT kormányának Szerencsejáték-ellenőrző és Koordinációs Hivatala.

³ A 2012-es euró/pataca átlagárfolyam 10,2612 volt.

hogy megfizethető lakhatást találjon, és az idősebbek gyakran kiszolgáltatott helyzetben vannak. Az emberek megélhetésének javítása érdekében a kormányzó novemberi beszédében bejelentette, hogy folytatják a 2008-ban kezdett készpénz-juttatási programot, melynek keretében 8000 patacára (780 EUR) növelt összeget kap minden állandó lakos, és többet fognak költeni szociális, oktatási és egészségügyi juttatásokra. A juttatási csomagba a következők tartoztak: 600 patacás (58 EUR) egészségügyi utalvány, a jövedelemadó 30 %-os csökkentése, adó-visszatérítés, illetékmentességek, támogatás és havi nyugdíj az időseknek, oktatási támogatások, villamosenergiadíj-támogatás, támogatás az alacsony jövedelmű családoknak és finanszírozás juttatása a központi megtakarítási számlákra. Tízmilliárd patacát (970 millió EUR) különítettek el az egészségügy részére egy hatékonyabb egészségügyi rendszer és egy olyan elsődleges egészségügyi hálózat kialakítása érdekében, amely minden lakosnak ingyenes egészségügyi és szakorvosi ellátást biztosítana 2020-ra.

A szerencsejáték minden eddiginél fontosabb pillérévé vált a makaói gazdaságnak, amely a GDP több mint 40 %-át adja. Egy évtizeddel ezelőtt az ágazat részesedése még 30 % alatt volt. A szűk értelemben vett szerencsejáték-ágazat Makaó teljes munkaerejének 23 %-át⁴ foglalkoztatta. Ha ide számítjuk az olyan kapcsolódó ágazatokat is, mint az idegenforgalmi szolgáltatások, a kiskereskedelem vagy a szerencsejátékkal összefüggő építkezések, akkor ez a szám 70 % felettire tehető. A szerencsejátékra kivetett adó a 2012. évi adóbevételek 83 %-át adta⁵.

A makaói kormánynak továbbra is célkitűzése a gazdaság szerencsejáték-ágazaton túlmutató diverzifikálása. A kormány tett néhány intézkedést az egyéb, nem a szerencsejátékkal kapcsolatos gazdasági tevékenységek, mint például az üzleti turizmus (MICE-turizmus) és a kreatív és kulturális iparágak fejlesztése érdekében. A diverzifikálás terén csupán korlátozott előrelépés történt, ám ez az infrastruktúra szűk keresztmetszeteinek, a kiegészítő klaszterek hiányának és az emberi erőforrások szűkösségének volt betudható. Az emberi erőforrások szűkössége volt az egyik kulcstényező ebben, mivel a szerencsejáték és a kapcsolódó ágazatok továbbra is elszívják a munkaerőt a többi ágazatból. A munkanélküliségi ráta 1,9%-ra esett vissza 2012 negyedik negyedévében – ez az elmúlt évtized legalacsonyabb szintje.

A kaszinóipar gyors növekedésének visszafogása érdekében a KKT kormánya folytatta különböző szabályozási intézkedések végrehajtását, így például a szerencsejáték-aszta-
lok számát 5500-ban maximalizálták 2013-ig, és az aszta-
lok számának átlagos éves növekedése nem haladhatja meg a 3 %-ot a következő tíz évben. 2012 végén 5485 szerencsejáték-aszta-
l működött. A fiatalok szerencsejátéktól való távoltartása érdekében a kaszinókba való
belépéshez szükséges korhatárt 2012 novemberében 18-ról 21 évre emelték.

Az infrastruktúra szűk keresztmetszeteinek javítása és a gazdaság fenntarthatóbbá tétele érdekében Makaó megegyezett a központi kormánnyal arról, hogy földterületet bérel a Kínai Népköztársasághoz tartozó Hengqin-szigeten a szomszédos Zhuhai önkormányzatától, amelyet különleges gazdasági övezetté fog fejleszteni. A makaói kormány úgy határozott, hogy ebben az övezetben nem épülhetnek kaszinók, és helyette az olyan, szerencsejátéktól eltérő ágazatokra fognak itt koncentrálni, mint például a technológiával kapcsolatos szolgáltatások és a kreatív iparágak. Az övezet ad majd otthont a Makaói Egyetem új kampuszának is, melynek építési munkálatai 2013-ban fejeződnek be. A Makaói Egyetem által bérelt földterület 2049-ig Makaó joghatósága alatt fog állni.

⁴ Forrás: Foglalkoztatási felmérés 2012. negyedik negyedévéről, Makaó KKT kormányának Statisztikai és Népszámláló Hivatala.

⁵ Forrás: Makaó KKT kormányának pénzügyi szolgáltatási irodája. A 2012-es adat csak a 2012. január és november közötti időszakra vonatkozik.

Október 12-én a Makaói Törvényhozó Gyűlés intézkedéseket fogadott el az ingatlanpiaci spekuláció korlátozása érdekében. Ezek az intézkedések a lakóingatlanokra is kiterjesztették az üzlethelyiségek, irodák és parkolók vonatkozásában 2011 júniusában bevezetett különleges illetéket. Legutóbb a parkolók kerültek a spekulánsok célkeresztjébe, amint forró pénzek áramoltak a piacra, részben az amerikai pénzügyi lazítás következtében. A különleges illeték mértékét az első évben 20 %-ban határozták meg, amit a második évben 10 %-ra csökkentettek. Az vállalati és külföldi vásárlókat ezen felül további 10 %-os díj terheli.

2012. július 2-án aláírták a Kína és Makaó közötti szorosabb gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok létrehozását célzó megállapodás (CEPA) 9. kiegészítését. 2013. január 1-jén 48 új szolgáltatásliberalizációs intézkedés lépett hatályba. A Kínai Népköztársaság jelenlegi 160 szolgáltató ágazata közül most 149 áll nyitva a makaói székhelyű szolgáltatásnyújtók előtt. Az árukereskedelmet 2006-ban teljes mértékben liberalizálta a II. kiegészítés. A legutóbbi kiegészítés a határon átnyúló együttműködés megkönnyítésére koncentrált kedvezmények biztosítása érdekében a Hengqin-ben letelepedett makaói vállalkozások számára. Az európai vállalkozások továbbra is érdeklődéssel figyelik a CEPA-val és a Hengqin-i különleges gazdasági övezettel kapcsolatos fejleményeket, mivel ezek a kezdeményezések befektetési lehetőségeket kínálnak, amelyek révén fejleszthetők a Kínai Népköztársasággal folytatott üzleti kapcsolatok.

A Gyöngy-folyó torkolatvidékével kialakított gazdasági integráció mellett Makaó tovább erősítette közvetítő szerepét Kína és a portugál nyelvű országok között a Makaói Gazdasági és Kereskedelmi Együttműködési Fórum keretében. A központi kormányzat támogatásáról biztosította Makaót abban a törekvésében, hogy nemzetközi idegenforgalmi és szabadidős központtá, valamint a Kína és a portugál nyelvű országok közötti üzlet és kereskedelem platformjává váljon.

AZ EU–MAKAÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az EU és Makaó közötti együttműködés tetőpontja Chui Sai On makaói kormányzónak az EU-ban tett 2012. január 10-i látogatása volt, melynek során a kormányzót Barroso elnök is fogadta. 2012-ben volt az Európai Gazdasági Közösség és Makaó közötti kereskedelemről és együttműködésről szóló megállapodás aláírásának 20. évfordulója is.

Az EU és Makaó közötti kétoldalú kereskedelem egyenletesen növekedett 2012 folyamán. Az év első kilenc hónapjában az Makaóba irányuló uniós export 17 %-kal, 282 millió EUR-ra nőtt⁶, mivel Makaó importkereslete gazdaságának erősödésével párhuzamosan nőtt. Makaó egyre növekvő piacnak számít az EU-ból származó luxustermékek, gourmet ételek, bor és járművek számára. Ez annak köszönhető, hogy a kaszinók üzemeltetői a szerencsejátékon túli olyan bevételi forrásaikat is fejlesztik, mint például a luxuscikkek forgalmazása. Az EU-nak 2009 óta van külkereskedelmi többlete Makaóval szemben (2012 első kilenc hónapjában 192 millió EUR), és az EU volt Kína után a második legnagyobb importforrás: 2012-ben a makaói import 23 %-a⁷ az EU-ból származott.

Az Európai Unió és Makaó közötti együttműködés növelése, beleértve az olyan új, közös érdeklődésre számot tartó területeken, mint a kultúra és a környezetvédelem, továbbra is mindkét fél fő célja marad. Ezt megerősítették a Brüsszelben 2012. december 4-én megtartott EU–Makaó Vegyes Bizottság éves ülésén folytatott konstruktív tárgyalások is.

⁶ Forrás: Eurostat.

⁷ Forrás: Makaó KKT kormányának Statisztikai és Népszámláló Hivatala.

A Vegyes Bizottság ülése során a két fél felülvizsgálta kapcsolataik legfrissebb fejleményeit, beleértve a kereskedelem és a beruházások területén végbement fejleményeket is. Mindkét fél számba vette az együttműködési tevékenységeket, köztük a jogi együttműködési programot, a makaói tolmácsok képzési programját, valamint az Európai Unió Makaónak és Hongkongnak szóló üzleti információs programjának (European Union Business Information Programme, EUBIP) keretében folytatott tevékenységeket. Megtárgyalták az adóügyi együttműködést és megosztották egymással nézeteiket a megtakarítások megadóztatásának területével kapcsolatos együttműködés lehetőségeiről, figyelembe véve az adóhatóságok közötti információmegosztás terén a közelmúltban végbement fejleményeket és a nemzetközi szintű egyenlő versenyfeltételek kialakításának szükségességét.

A 2011. évi vegyes bizottsági ülés keretében parafálták a Makaó és az Európai Unió közötti légi közlekedés bizonyos kérdéseiről szóló horizontális megállapodást. A hivatalos aláíráshoz szükséges eljárások jól haladtak, miután lefordították a szöveget kínai és portugál nyelvre.

Az Európai Bizottság társfinanszírozásával és a Hongkongi Európai Kereskedelmi Kamara igazgatásával tovább folytatódott az EUBIP tevékenységei. Az EUBIP sikeresnek bizonyult az EU és Makaó vállalkozásai közötti közvetlen kapcsolatok fokozásában. A program keretében az év folyamán a következőkkel kapcsolatos eseményeket szerveztek: szellemi tulajdonjogok védelme, CEPA, valamint az EU és a Makaót is magában foglaló Nagy-Kína közötti kereskedelmi kapcsolatok. Bátorította az EU részvételét az év két fontos makaói eseményén, a Makaói Befektetési Fórumon és a Makaói Nemzetközi Környezetvédelmi Együttműködési Fórumon és Kiállításon. Az EU, az uniós tagállamok és az európai vállalkozások közös európai pavilonnal vettek részt ezeken az eseményeken, ami jelentős láthatóságot biztosított az EU-nak. Az események jó hálózatépítési platformnak bizonyultak a Makaóból és a Kínai Népköztársaságból érkező látogatók számára, és lehetőséget teremtettek az uniós vállalkozások bemutatkozására. Az EUBIP program 2012 novemberében ért véget; utódprogramja 2013-ban indul majd.

2012. szeptember 1-jén megkezdődött a Makaó–EU Tudományos Program. A programot a Makaói Egyetemből, a Makaói Európai Tanulmányok Intézetéből és uniós partnerekből álló konzorcium hajtja végre. A program célja, hogy ösztönözze tudományos kutatást, tájékoztatási tevékenységeket alakítson ki az EU-val kapcsolatos tájékozottság növelése érdekében, valamint erősítse a tudományos együttműködést az uniós felsőoktatási intézményekkel.

Az EU és Makaó megújította a kínai-portugál kétnyelvű tolmácsok képzésére irányuló együttműködést. 2012. november 21-én az EU Tolmácsolási Főigazgatóságának főigazgatója és Makaó közigazgatási és igazságügyi államtitkára egyetértési megállapodást írtak alá ennek érdekében, melynek célja a képzett tolmácsok számának növelése a makaói közigazgatás kínai-portugál nyelvi szabályozásából fakadó igények kielégítése érdekében. A program alapján öt hónapos időszak alatt fognak tolmácsokat képezni Makaóban és Brüsszelben.

2012. december 4-én „Bridging Time” címmel fotókiállítás nyílt az Európai Bizottság brüsszeli központjában.

Az EU a jövőben tovább ápolja a Makaó KKT-hez fűződő kapcsolatait, erősíti gazdasági és kereskedelmi kapcsolatokat, javítja az együttműködést az üzleti szférával és a civil társadalommal, valamint ösztönzi a mobilitási és csereprogramokat a makaói emberekkel. Az EU és Makaó közötti párbeszéd és a különböző csereprogramok várhatóan tovább folytatódnak 2013-ban. Az EU különösen a kulturális cserékkel, a tudományos

együttműködéssel, a környezeti és jogi együttműködéssel, valamint a gazdaság diverzifikálásának makaói céljával kapcsolatos tevékenységek fokozására számít.